

**Guvernul Republicii Moldova**

HOTĂRÎRE nr. \_\_\_\_\_  
din \_\_\_\_\_ 2016

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru  
modificarea și completarea unor acte legislative**

-----

Guvernul HOTĂRĂȘTE :

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

**Prim-ministru**

**PAVEL FILIP**

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,  
Ministrul afacerilor externe  
și integrării europene

Andrei Galbur

Ministrul muncii, protecției  
sociale și familiei

Stela Grigoraș

Ministrul justiției

Vladimir Cebotari

**LEGE**  
**pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

**Art. I.** - Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.130-132, art.919), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 14, aliniatul (1) după cuvintele ”ocrotirii sănătății” se introduc cuvintele „egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați”

**Art. II.** - Legea nr. 5-XVI din 9 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47–50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu următorul preambul: „Prezenta lege transpune parțial: Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului European din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L204/23 din 26 iulie 2007; Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L373/37 din 21 decembrie 2004”.

2. Articolul 2:

după noțiunea „*hărțuire sexuală*” se introduc următoarele noțiuni cu următorul cuprins:

”*hărțuire* - situația în care se manifestă un comportament indezirabil legat de sexul unei persoane, având ca obiect sau ca efect prejudicierea demnității unei persoane și crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator,

„*victimizare* – orice tratament advers, venit ca reacție la o plîngere sau acțiune înaintată în instanța de judecată, inclusiv a unor mărturii cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării după criteriul de sex,”

noțiunea ”*discriminare directă după criteriul de sex*” va avea următorul cuprins:

”*discriminare directă* – situație în care o persoană este tratată într-un mod mai

puțin favorabil din cauza sexului în comparație cu o altă persoană care este, a fost sau ar fi într-o situație comparabilă,”

noțiunea ”*discriminare indirectă după criteriul de sex*” va avea următorul cuprins:

”*discriminare indirectă* – situație în care o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră ar dezavantaja în special persoanele de un anumit sex în raport cu persoane de celălalt sex, în afară de cazul în care această dispoziție, acest criteriu sau această practică este justificată în mod obiectiv de un scop legitim, iar mijloacele pentru a atinge acest scop sînt corespunzătoare și necesare,”

3. Articolul 10 se completează cu literă g) cu următorul cuprins:

”g) să furnizeze lucrătorilor și/sau reprezentanților acestora, informații despre prevederile legale cu privire la egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în cadrul întreprinderii.”

4. Se completează cu Articolul 12<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

„Articolul 12<sup>1</sup>. Asigurarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii

(1) Persoanelor care furnizează bunuri și servicii pentru sectorul public și privat, inclusiv instituțiile publice și serviciile oferite în afara sferei vieții private și familiale asigură respectarea principiului egalității între femei și bărbați;

(2) Utilizarea criteriului de sex ca factor în calculul primelor și prestărilor în domeniul serviciilor de asigurare și al serviciilor financiare conexe să nu determine diferențe pentru cei asigurați, în materie de prime și prestații;

(3) Menținerea în cadrul contractelor, a oricăror clauze care să determine, pentru persoana asigurată, diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă.”

**Art. III.** - Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări (Monitorul Oficial, 2007, nr. 47-49, art. 213), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

Articolul 2 se completează cu aliniatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Se interzice stabilirea diferențiată pe criteriul de sex a primelor /tarifelor și beneficiilor de asigurări.”

**Art. IV.** - Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230-232, art. 840), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 14, se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

g”) să beneficieze de egalitate de șanse și de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la încadrare în funcția publică, la procesul de dezvoltare profesională continuă și la promovare în funcția publică.”

2. Articolul 27 se completează cu alineatul (3<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

”(3<sup>1</sup>) se interzice orice discriminare directă sau indirectă, în ceea ce privește condițiile de ocupare a funcției publice, criteriile de desemnare a câștigătorului în cadrul concursului pentru ocuparea funcției publice și condițiile de promovare în funcția publică.”

**PREȘEDINTELE**

**PARLAMENTULUI**

## **Nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

### **Condițiile ce au impus elaborarea proiectului**

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative este elaborat în conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014). Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea pentru crearea și menținerea unui cadru normativ ajustat la aquis-ul comunitar, ceea ce presupune inclusiv obligația armonizării în legislația și practica națională a directivelor europene în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați.

Dreptul oricărei persoane la egalitate în fața legii și la protecție împotriva discriminării constituie un drept universal recunoscut prin Declarația universală a drepturilor omului, prin Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, prin Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, prin pactele Națiunilor Unite privind drepturile civile și politice și drepturile economice, sociale și culturale și prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei urmează să armonizeze legislația națională la prevederile Directivei 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L.204/23 din 26 iulie 2006 și Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373/37 din 21 decembrie 2004.

### **Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Prin proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative armonizează legislația națională la prevederile Directivei 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2004/113/CE a Consiliului, care ar garanta punerea în aplicare a principiului șanselor egale și al egalității de tratament între femei și bărbați în materie de încadrare în muncă și de muncă, inclusiv aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

**I.** În contextul favorizării unui dialog social în vederea promovării principiului

egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați cu partenerii sociali se propun completări la Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000.

**II.** Pentru Legea cadru nr. 5-XVI din 09 februarie 2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, cu modificările propuse se includ noi definiții spre exemplu (hărțuire, victimizare, discriminare directă și indirectă). Noi competențe se propun angajatorilor pentru a furniza lucrătorilor și/sau reprezentanților acestora, informații despre prevederile legale cu privire la egalitatea de șanse și de tratament pentru bărbați și femei în cadrul întreprinderii. Totodată, se propun completări la Legea cadru în contextul Directivei 2004/113/CE a Consiliului cu privire la asigurarea egalității de tratament privind accesul la bunuri și servicii și menținerea în cadrul contractelor, a oricăror clauze care ar determina diferențe în materie de prime, prestații și beneficii.

Un element important evidențiat în proiectul de Lege constituie prevederile ce țin de serviciile de asigurare și de alte servicii financiare conexe. Astfel, conform Directivei 2004/113/CE pentru garantarea egalității de tratament între bărbați și femei, utilizarea sexului ca factor actuarial nu ar trebui să creeze, pentru cei asigurați, diferențe în materie de prime și prestații.

**III.** Pentru implementarea Articolului 14 Interzicerea oricăror discriminări, al Directivei 2006/54/CE a Consiliului se completează Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în contextul asigurării condițiilor egale în ceea ce privește ocuparea funcției publice, promovarea în funcția publică, la procesul de dezvoltare profesională continuă. Luând în considerație necesitatea excluderii condițiilor de discriminare și asigurarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați Legea se completează cu prevederi ce interzic discriminarea directă sau indirectă pe criteriul de sex, în ceea ce privește condițiile de ocupare a funcției publice și criteriile de desemnare a câștigătorului în cadrul concursului pentru ocuparea funcției publice.

Referitor la implementarea sistemelor profesionale de securitate socială (sistemului cumulativ de pensii) prevăzute în Directiva 2006/54/ CE a Parlamentului European și a Consiliului din 54 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și a egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, ținem să menționăm că proiectul nu prevede modificări cu referire la lit. (f) de la Articolul 2, și dispozițiile Specifice de la Capitolul 2.

În anul 1999 a fost creat cadrul legislativ privind fondurile nestatale de pensii în Republica Moldova, prin Legea nr. 329 din 25.03.1999 cu privire la fondurile nestatale de pensii, care a permis înregistrarea a 3 fonduri private de pensii facultative. Aceste fonduri nu desfășoară nici o activitate din cauza lipsei de interes din partea populației.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a solicitat suportul Băncii Mondiale cu privire la efectuarea studiului de fezabilitate privind oportunitatea introducerii pilonului 2 de pensii. Urmare a studiului prezentat de experții Băncii Mondiale, prioritar se recomandă realizarea măsurilor menite să asigure sustenabilitatea actualului sistem de pensionare în vederea elaborării unui sistem de pensii transparent, care să asigure o acoperire potrivită și o protecție împotriva sărăciei, care să fie sustenabil din punct de vedere financiar și doar după asigurarea viabilității actualului sistem vor fi create premise pentru crearea fondurilor de pensii private (facultative, neobligatorii).

Menționăm, că înainte de implementarea sistemului de pensii bazat pe piloni multipli, supravegherea pieții financiare trebuie să fie consolidată, iar capacitatea de supraveghere a fondurilor de pensii trebuie să fie dezvoltată. Totodată, se impune dezvoltarea cunoștințelor financiare în societate, ceea ce este necesar pentru a înțelege natura sistemelor bazate pe contribuții și a sistemelor de pensii finanțate.

#### **Fundamentarea economico-financiară**

Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloacelor financiare de la bugetul de stat.

#### **Impactul proiectului**

Adoptarea prezentului proiect va contribui la armonizarea legislației naționale în contextul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și excluderea discriminării directe și indirecte în diferite domenii.

#### **Avizarea și consultarea publică a proiectului**

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost plasat pe pagina oficială din Internet a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei [www.mmps.gov.md](http://www.mmps.gov.md), directoriul Transparența decizională, secțiunea Proiecte. Inițial au fost elaborate și consultate cu părțile interesate 2 proiecte de modificarea a unor acte legislative care au a fost transmise spre avizare prin scrisoarea nr. 08-1719 din 26.10.15 și scrisoarea nr. 08/1718 din 26.10.2015. Urmarea examinării avizelor și studierii suplimentare a prevederilor Directivei 2006/54/CE și Directivei 2004/113/CE proiectele au fost comasate și completate cu noi prevederi.

**Ministru**

**Stela GRIGORAȘ**